

Ajankohtaista rokotusohjelmasta ja rokotuksista

Yleislääkäripäivät 24.11.2023

Ylilääkäri Ulpu Elonsalo ja asiantuntijalääkäri Anniina Virkku

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Suomessa annettujen rokotusten määriä

- vuonna 2019 ja vuosina 2021-2022

Vuonna 2019

n. **2,5** miljoonaa

Ennen korona-aikaa rokotustietoja saatiin rokotusrekisteriin enimmäkseen vain julkisesta perusterveydenhuollosta

Vuosina 2021-2022

n. **20** miljoonaa

Tiedonkeruuta tehostettiin koronarokotuksia koskevalla asetuksella

Koronarokotteita

n. **12** miljoonaa

Influenssarokotteita

n. **3,5** miljoonaa

Terveysthuollon ammattilaisten yhteydenotot vuosina 2021-2022

Rokotus- ja matkailu-terveysneuvonta

n. **6000** puhelua

Sähköposteja ei rekisteröidä

Koronarokotus-neuvonta

n. **10 000**

sähköpostia

Koronarokotusneuvonta, puhelin oli auki pidempään arkipäivisin

n. **6700** puhelua

- Yhteydenottoja sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta
- Eniten th:t, sh:t, joskus lääkärit ja farmaseutit
- Rokottajina myös paljon hoitajia, jotka eivät tavallisesti rokota työssään
- Neuvontapuhelimeen vastaavat kokeneet asiantuntija-th:t
- Lääkäreiden konsultaatiot ohjataan tarvittaessa lääkäreillemme

Rokotustoiminnalla pitää olla vastuulääkäri

- Asetus 149/2017 tuli voimaan jo 2017, lääkäri vastaa rokotustoiminnasta
 - Edelleen kysyttäessä esim. osa th ja sh kertoo, että ei ole vastuulääkäriä tai eivät tiedä kuka on vastuulääkäri
 - Isolla rokotustoiminnalla tarvittaessa useampi esim. koronarokotukset ja influenssarokotukset
 - Erilaisilla rokotustoiminnoilla omansa esim. neuvolat, kouluterveydenhuolto, opiskeluterveydenhuolto, työterveyshuolto, yksityiset palveluntarjoajat jne.
- **Vastuulääkäri (viime kädessä työnantaja) vastaa** siitä, että toimintayksikön rokotustoiminta on suunniteltu asianmukaisesti ja että rokotustoimintaan osallistuvilla – **lääkärit mukaan lukien** - on riittävät omaa työnkuvaa vastaavat ajantasaiset tiedot ja taidot

Lääkäriä tarvitaan rokotustoiminnassa

- Epidemiatilanteiden rokotuksia suunniteltaessa
- Erityisryhmien rokotuksia suunniteltaessa
- Lääketieteelliseen riskiryhmään kuuluvan rokotuksissa esim. immuunipuutteiset
- Jatkorokotuspäätöksessä, kun edellisellä rokotuskerralla on ilmennyt jotakin erityistä
- Korotettua rokotusturvallisuustasoa vaativissa tilanteissa, jolloin lääkärin on tarvittaessa oltava välittömästi käytettävissä
- Rokotukseen epäröivästi suhtautuvan kanssa keskusteltaessa

Entäs se lääkärin rokotusosaaminen?

- THL:n verkkosivulla: [Lääkärin tietopaketti rokotusten järjestämisestä](#)
- Myös lääkärit hyötyvät THL:n maksuttomista webinaareista, Infektiotaudit ja rokotukset – verkkosivustosta ja koulutusmateriaaleista
- Itä-Suomen yliopistossa ollaan luomassa koulutuspakettia
 - Ensin perusteet, sitten syventävä osio
 - Näillä näkymin pilotoidaan ensi keväänä, sitten myös muille yliopistosairaaloille / tiedekunnille käyttöön
 - Jos mahdollista ulotetaan myös muulle lääkärikunnalle

THL:n webinaarit

- HPV-rokotuswebinaari
30.11.2023 klo 13-15
- Lasten rokotukset 1 tai 2 / 2024
- Aiemmat rokotusmateriaalit ja esitykset
 - [Rokotusmateriaalit ja esitykset – THL](#)

THL:n verkkosivut sisältävät tietoa infektio- ja rokotuksista. Sivustolla on ajankohtaista uutista, blogia ja verkkokoulutuksia. Tällä hetkellä on esillä marraskuun webinaari 30.11.2023, klo 13-15, joka käsittelee HPV-, influenssa- ja koronarokotuksia. Sivustolla on myös materiaalia aiemmista rokotusmateriaaleista ja esityksistä.

Mistä apua?

- Kysy aina ensin kokeneelta kollegalta, rokotustoiminnan vastuulääkäriltä ja/tai tartuntatautiyksiköstä
- Tarkista THL:n verkkosivulta
- Jo edelliset keinot eivät riitä, niin THL:n **ammattilaisille tarkoitettu** rokotusohjelman- ja matkailuterveysneuvonnan puhelinpalvelu
 - p. 029 524 6060 arkisin klo 10–12
- Sähköposti koronarokotus@thl.fi toiminnassa myös
- **Hyvät taustatiedot nopeuttavat ja helpottavat keskustelua**
- **Selvitä asiat tarkoin ennen kuin soitat**

On tärkeää, että rokotusten suunnittelusta, järjestämisestä ja toteuttamisesta vastuussa olevat hallitsevat perusasiat ja että ammattitaidot ovat ajan tasalla

Sote-ammattilaisten rokotusosaaminen - lainsäädäntöä täsmennetään

Hyvinvointialueet ja muut työnantajat voivat edistää rokotusosaamista

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021), pykälä 59 määrää henkilöstön täydennyskoulutuksesta ja ammatillisesta kehittämisestä
- Täydennyskoulutusasetus on tulossa voimaan (1/2024)
 - Tarkkoja ”määriä” ei aseteta, koska täydennyskoulutustarve on riippuvainen SOTE-henkilöstön peruskoulutuksen pituudesta, työtehtävien sisällöstä, työn vaativuudesta ja henkilöstön ammatillisista kehittymistarpeista
 - Huomioitava henkilöstön aikaisempi osaaminen ja kokemus sekä SOTE-palvelujen kehittämistä ja eri toimintojen integraatiosta syntyvä henkilöstön täydennyskoulutustarve

Täydennyskoulutusasetuksen tavoitteet

- Aiempaa tarkemmin harkitaan ja **suunnitellaan**, mitä ja minkälaista täydennyskoulutusta henkilöstölle tarjotaan tai hankitaan
- Ammattiaidon **ylläpitäminen**, minkälaista osaamista tarvitaan ja mitä pitäisi vahvistaa huomioiden oman toiminnan luonne ja sen kehittämistarpeet
- Hyvinvointialueen on arvioitava myös koulutuksen **laatua** ja **vaikuttavuutta**
- Hyvinvointialueen ja muiden työnantajien omalla koulutuksella on mahdollista **yhtenäistä käytäntöjä** ja ylläpitää **ajantasaista** tarpeen mukaista osaamista
- Jos ostetaan ulkopuolelta, on perehdyttävä koulutustarjontaan ja sisältöihin

Ajantasaisen osaamisen vahvistamiseen - on myös maksutonta koulutusta

- **Työnantajan järjestämä oma paikallinen säännöllinen perehdytys ja koulutus on tärkeää**
 - esim. rokotusten kirjaaminen, paikalliset käytännöt, rokotteiden tilaaminen, hävikkiseuranta
 - säännölliset kertaukset, uudet työntekijät, uusien ohjeiden ja muutosten implementointi jne.
- **THL:n**
 - Ilmaiset infektioitauteihin ja rokotuksiin keskittyvät webinaarit
 - [Infektioaudit ja rokotukset-verkkosivusto](#)
 - Materiaalit paikalliseen koulutukseen ja perehdytykseen
 - Valtakunnalliset tilaisuudet, kuten Yleislääkäri- ja Tartuntatautipäivät, alueelliset lääkäripäivät jne.

Valtakunnallinen rokotusosaamisen koulutuskokonaisuus

- vahvistaa ja sh, th ja kättilöiden osaamista

Miksi Valtakunnallinen rokotusosaamisen koulutuskokonaisuus (ROKO)?

- Th, sh ja kättilöiden asianmukaisen rokotuskoulutuksen varmistamiseksi ja osaamisen yhtenäistämiseksi
- **Varmistaa ja tehostaa itsenäisenä rokottajana toimivan osaamista**
- Kattaa myös rokotuksilla ehkäistävät taudit, jälkitaudit ja vakavat seuraukset, joita edes ammattilaiset eivät välttämättä ole nähneet lainkaan
- Vahvistetaan ymmärrystä rokotusten tärkeydestä ja merkityksestä – välillisesti lisätään myös väestön ymmärrystä

thl

Lisätietoja koulutuksesta
thl.fi/rokotuskoulutus

Varmista rokotusosaamisesi

Valtakunnallinen rokotusosaamisen koulutuskokonaisuus antaa hyvät valmiudet laadukkaaseen työskentelyyn, vahvistaa osaamistasi ja kattaa kaikki ne rokottamiseen ja rokotuksiin liittyvät osa-alueet, jotka sinun tulee hallita. Opinnot suoritetaan verkko-opintoina.

Kenelle?
Koulutuskokonaisuus on tarkoitettu

- ammattikorkeakoulujen terveydenhoitaja-, sairaanhoitaja- ja kättilöopiskelijoille
- jo työssä oleville terveydenhoitajille, sairaanhoitajille ja kättilöille
- kaikille, jotka tarvitsevat työssään rokottamiseen ja rokotteisiin liittyvää osaamista.

Valtakunnallinen rokotusosaamisen koulutuskokonaisuus

Rokotusosaamisen perusteet 2 op
Rokotusosaamisen perusteet -opintojaksolla tutustut rokotuksilla ehkäistäviin tauteihin, kansalliseen rokotusohjelmaan, rokotusten hyötyihin ja siihen, mistä löydät luotettavaa tietoa rokotusten mahdollisista haittavaikutuksista.

Opit ohjaamaan ja tukemaan asiakasta rokotuspäätöksen teossa tutkitun tiedon perusteella. Opit myös perusasiat rokotustaidoista, kuten mitä asioita tulee huomioida ennen rokottamista, rokottaesasi ja rokottamisen jälkeen.

Rokotusosaamisen perusteet on tarkoitettu kaikille, jotka tarvitsevat rokotteisiin, niillä ehkäistäviin tauteihin sekä rokottamiseen liittyvää osaamista työssään.

Valtakunnallinen rokotusosaamisen koulutuskokonaisuus ammattikorkeakouluissa

- Tarjolla suomeksi ja ruotsiksi
- Perusteet (2 op)
- Syventäminen (1 op)
- Verkkopohjainen, mutta opettaja ohjaa opiskelijoita
- Oppimistehtävät tukevat opiskelua
- Opintojaksot sisältävät myös valtakunnalliset tentit
- THL mukana kehittämässä ja päivittämässä
- Käytetään tutkintoon johtavassa ja täydennyskoulutuksessa
 - Vuosittain yhteensä n. 2000-3000 opiskelijaa suorittaa perusteet
 - Syventämisen n. 400-600
 - Suurin osa tutk.joht. opintojen aikana
- Täydennyskoulutustarjonnassa Metropolia (suomeksi) ja Novia (ruotsiksi)

Valtakunnallinen rokotusosaamisen perusteet –opintojakso (2 op)

- Perusteet opintojakson suorittaminen hyväksytysti **on ensisijainen tapa osoittaa näyttö asianmukaisesta teorettisesta rokotusosaamisesta**, jota asetus (149/2017) rokottajalta edellyttää
- LOVE:n rokotusosion (0,5 op = 13,5 h) suorittaminen **ei vastaa** Valtakunnallisen rokotusosaamisen perusteet opintojakson suorittamista (2 op = 54 h). Sitä ei pitäisi enää käyttää osaamisen osoittamiseen.
- Perusteiden suorittamista ei tarvitse vaatia, jos henkilö on jo pitkään toiminut rokottajana ja hallitsee kaikki rokottamiseen liittyvät osaamisalueet
- Täydennyskoulutuksena, jos esim.
 - on pitkä aika rokotusten parissa työskentelystä
 - ei ole aiemmin työskennellyt rokotusten parissa ja työnkuva muuttuu, työnantaja vaihtuu

Valtakunnallinen rokotusosaamisen syventäminen –opintojakso, 1 op

- Suunnattu terveydenhoitajaksi opiskeleville, terveydenhoitajille ja kaikille muille, jotka tarvitsevat syventävää tietoa ja ohjaustaitoja
- **Antaa lisätaitoja ja valmiuksia mm.**
 - Ohjaamiseen ja neuvontaan
 - Erityisryhmien rokottamiseen
 - Rokotuksia epäröivien kohtaamiseen
 - Matkailuterveyteen

Läs mer om utbildning
thl.fi/
vaccinationsutbildning

Säkerställ dina vaccinationskunskaper

Den nationella utbildningshelheten i vaccinationskunskap ger god kompetens för ett kvalitativt arbete och den stärker dina färdigheter. Utbildningshelheten omfattar allt du bör behärska gällande vaccinering och själva vaccinationsprocessen. Studierna genomförs som nästudier.

Till vem?
Utbildningshelheten är avsedd för:

- Blevande hälsovårdare, sjukskötare och barnmorskor som studerar vid yrkeshögskolor
- Hälsovårdare, sjukskötare och barnmorskor i arbetslivet
- Alla som behöver kunskaper om vaccinering och vacciner i sitt arbete.

Den nationella utbildningshelheten i vaccinationskunskap
Den nationella utbildningshelheten i vaccinationskunskap består av två studieavsnitt:

- Grunderna i vaccinationskunskap (2 sp)
- Fördjupad vaccinationskunskap (1 sp)

Studieavsnitten i utbildningshelheten innehåller olika typ av material och uppgifter. I slutet av studieavsnitten avläggs en tentamen. Båda studieavsnitten är också lämpliga som fortbildning för personer som redan är i arbetslivet. Studieavsnitten kan även genomföras separat.

Grunderna i vaccinationskunskap 2 sp
I studieavsnittet Grunderna i vaccinationskunskap får du lära dig om sjukdomar som kan förebyggas med vaccinationer, det nationella vaccinationsprogrammet, fördelarna med vaccinationer och var du kan hitta tillförlitlig information om vacciner och eventuella biverkningar.
Du lär dig att utifrån forskningsbaserad kunskap vägleda och stödja klienten i sitt vaccinationsbeslut. Du kommer också att lära dig grunderna i vaccinationsfärdighet, så som vad du bör tänka på före vaccinationen, då du vaccinerar och efter vaccinationen.
Grunderna i vaccinationskunskap är avsedd för alla som i sitt arbete behöver kunskaper om vacciner, vaccinering och sjukdomar som kan förebyggas genom vaccination.
En godkänd prestation i studieavsnittet fungerar först och främst som bevis på sådana viktiga teoretiska vaccinationskunskaper som förutsätts av en som arbetar som vaccinator.

Fördjupad vaccinationskunskap 1 sp
I studieavsnittet Fördjupad vaccinationskunskap kommer du att bekanta dig med vaccinationsetik, vaccinations säkerhet och effekten av vaccinationer.
Du lär dig vad du ska ta hänsyn till när du vaccinerar klienter som tillhör olika grupper. Till exempel kommer du att få färdigheter i att vaccinera gravida kvinnor, invandrare och turister, samt att vägleda klienten gällande vaccinationer. Du kommer också att få färdigheter i hur du skall bemöta personer som förhåller sig tveksamt till vaccinationer.
Det fördjupade avsnittet är riktad till hälsovårdarstuderanden och andra som behöver fördjupade färdigheter.

Den nationella utbildningshelheten i vaccinationskunskap

Tavoitteet

- Kaikki työnantajat huolehtivat, että kaikilla rokotustoiminnassa mukana olevilla on **perusasiat hallussa ja ajantasainen työnkuvan vaatima rokotusosaaminen**
- Hyvinvointialueet huolehtivat, että vastaavanlaista henkilöstön osaamista edellytetään myös rokotuksia toteuttavilta palveluntarjoajilta
- Rokotustoiminnasta vastaavat tietävät valtakunnalliset opintojaksot ja ottavat ne käyttöön henkilöstön täydennyskoulutuksessa
- Tarkoituksena on, että niitä käytettäisiin jatkossa yhä enenevässä määrin
- **Perusteet opetellaan kerran** kunnolla ja sen jälkeen huolehditaan osaamisen **syventämisestä** ja ajantasaisen **ammattitaidon ylläpitämisestä**

Rokottaminen ei ole pelkästään pistämistä – näyttötilanteessa arvioidaan monta asiaa

- **THL:n verkkosivuilla on kansallinen malliohjeistus im ja sc rokotuksen näytön vastaanottamiseen**
- Ohjeisiin on kerätty ne asiat, joihin näytön vastaanottajan tulisi kiinnittää huomiota
- Näytön voi vastaanottaa kokenut rokottaja
- Näytönantajan on hyvä antaa (3) -6 hyväksytysti suoritettua näyttöä, ennen kuin hän voi saada varsinaisen rokotusluvan rokotusvastuulääkäriltä
- Näytön kirjaamisessa ja tietojen tallentamisessa toimitaan toimipaikan käytäntöjen ja lääkehoitosuunnitelman mukaisesti

Mistä lisätietoa?

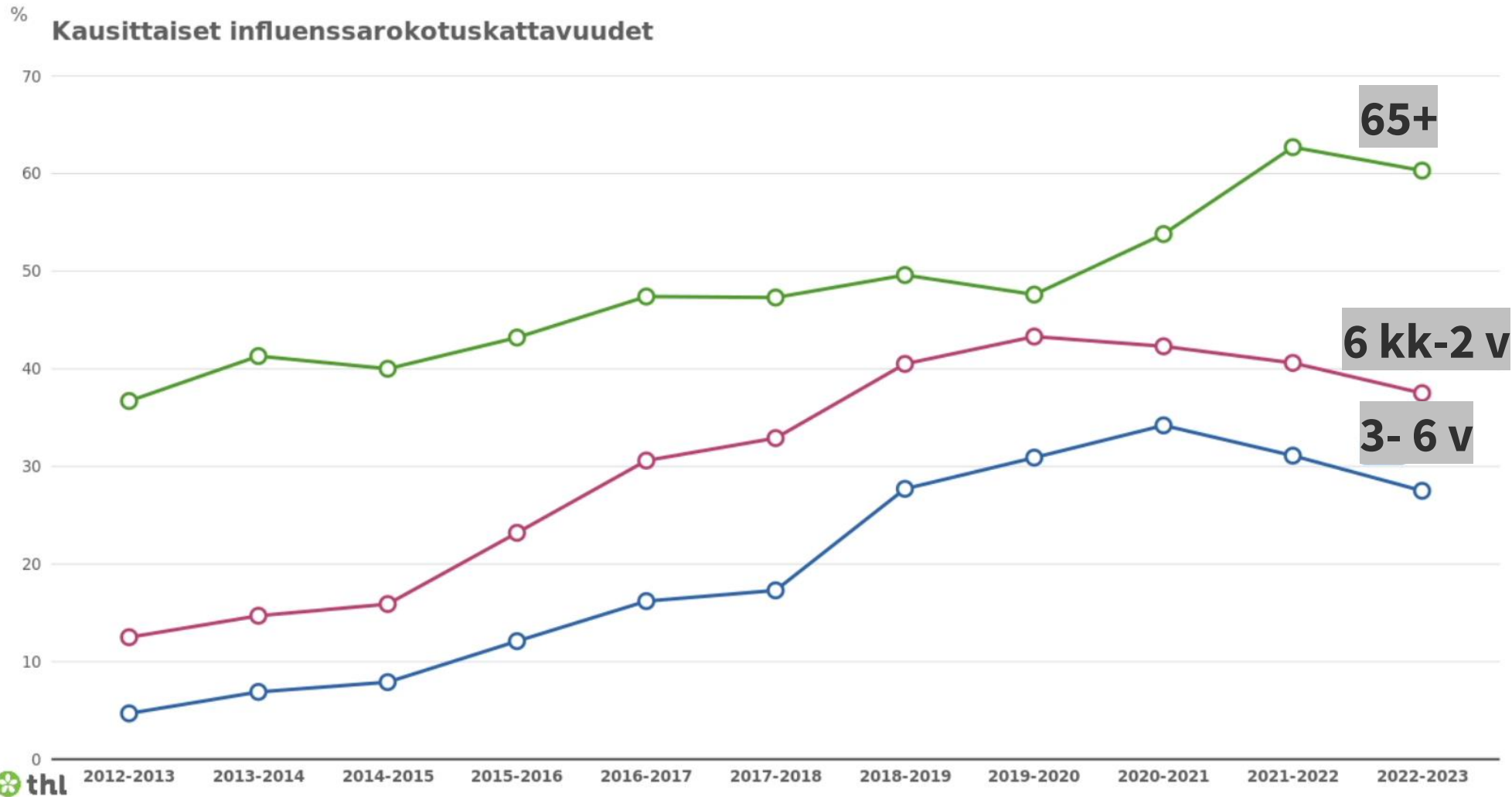
- [Kuka saa rokottaa ja miten rokotusosaaminen osoitetaan](#)
- [Vem för vacciner och hur fastställs vaccinationskompetensen](#)
- Sivuilta pääsee myös koulutuskokonaisuuden esitteeseen
- Lisätietoa valtakunnallisesta täydennyskoulutuksesta saa Metropoliasta (suomenkielinen) ja Noviasta (ruotsinkielinen)
 - Sari Nyman: sari.nyman@metropolia.fi
 - Marie Hjortell: marie.hjortell@novia.fi

Rokotuksilla
ehkäistään
vakavia tauteja

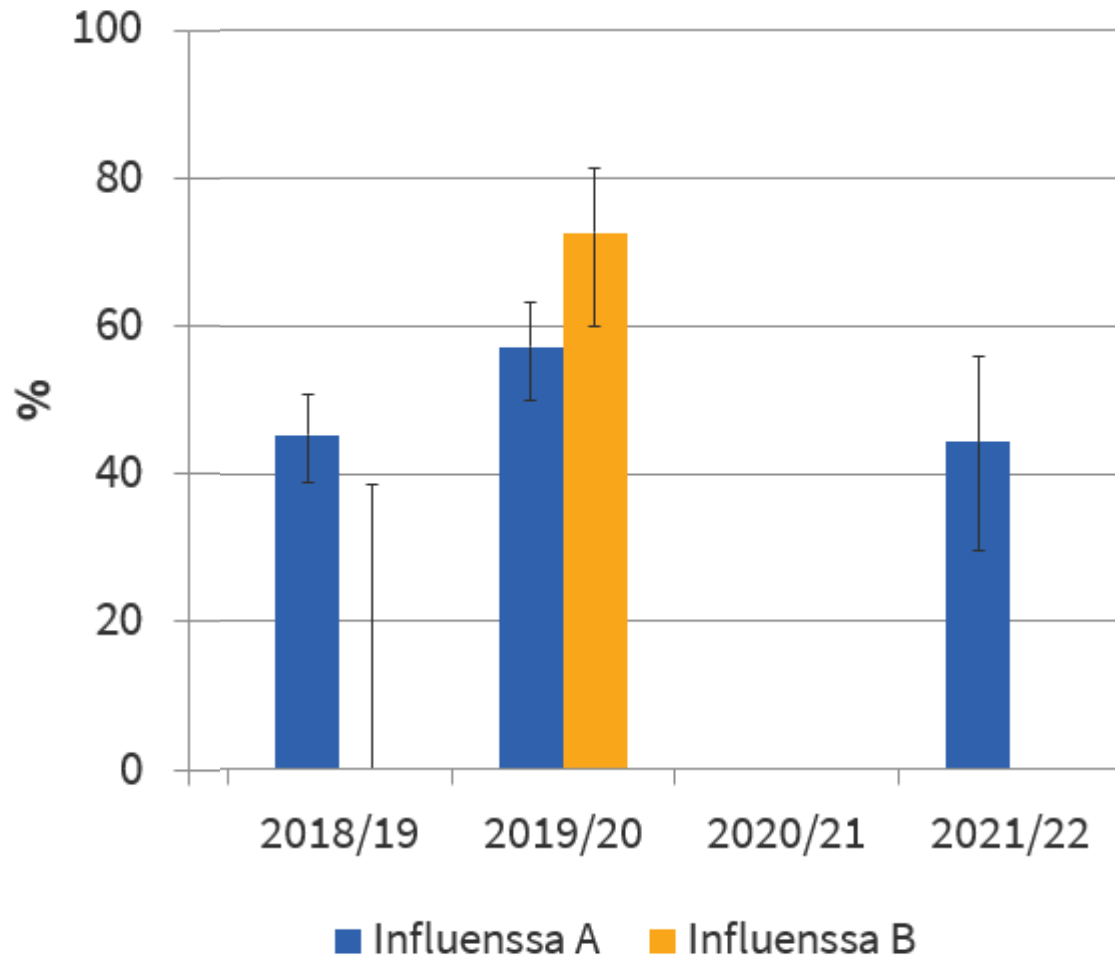
Ajankohtaisia nostoja ja ohjeistuksia

Influenssarokotuskattavuudet - lääkärin suosituksella on painoarvoa

Influenssarokotteiden suojateho lapsilla 69 % kaudella 2022-2023

Influenssarokotteiden suojatehon estimaatit
6 kuukauden – 6 vuoden ikäisillä eri kausina

Ota rokote – Torju influenssa

Emme jaa ilmapalloja

Mutta tarjoamme ilmaisen influenssarokotteen kaikille alle 7-vuotiaille ja lapsille, joilla on jokin pitkäaikaissairaus. Rokote kuuluu kansalliseen rokotusohjelmaan ja suojaa influenssalta ja sen jälkitaudeilta.

Suoja lapsesi rokotteella influenssalta!

Miten hyvä influenssarokotteen suojateho tulee kaudella 2023-24 olemaan ?

- Valtavirukset?
- Rokotteen viruskantojen osuvuus valtaviruksiin
- Yleensä jos A(H3N2) valtavirus -> suojateho ikäihmisillä jää vähäisemmäksi
- Jos B-virus valtavirus -> suojateho oleellisesti parempi
- Onko B-Yamagatavirus hävinnyt maailmalta?
- Parhailaan käydään keskustelua siitä, että muutetaanko influenssarokote takaisin kolmivalenttiseksi eli kolmea viruskantaa vastaan suojaa antavaksi

Koronarokotukset kaudella 2023-2024

- Suomessa on poikkeuksellisen suuri halukkuus rokotuksiin
- Käytössä n. 1,6 miljoonaa XBB-rokotetta
 - Novavaxin XBB-rokote tulee myös pian käyttöön
- Rokotteet riittävät halukkaille riskiryhmiin kuuluville

- WHO:n suositukset
 - Primaarisarja → yksi rokoteannos perusterveille
 - XBB-rokotteet antanevat vähäistä lisäsuojaa verrattuna bivalentteihin(BA.4-5) tai alkuperäiseen eli ensimmäiseen käytettyihin rokotteisiin

Miten hyvä teho koronarokotteella tulee olemaan kaudella 2023-2024?

- Valtaosalla väestöstä on suojaa aiemmista rokotuksista ja sairastetuista taudeista
- ECDC mallinnuksen mukaan
 - Ilman lisärokotuksia tautitaakka 6- 40 % kaudesta 2022-2023
 - Korkealla 60+ rokotuskattavuudella estetään 8-29 % kuolemista
 - Rokotuksilla estetään < 4 % tartunnoista

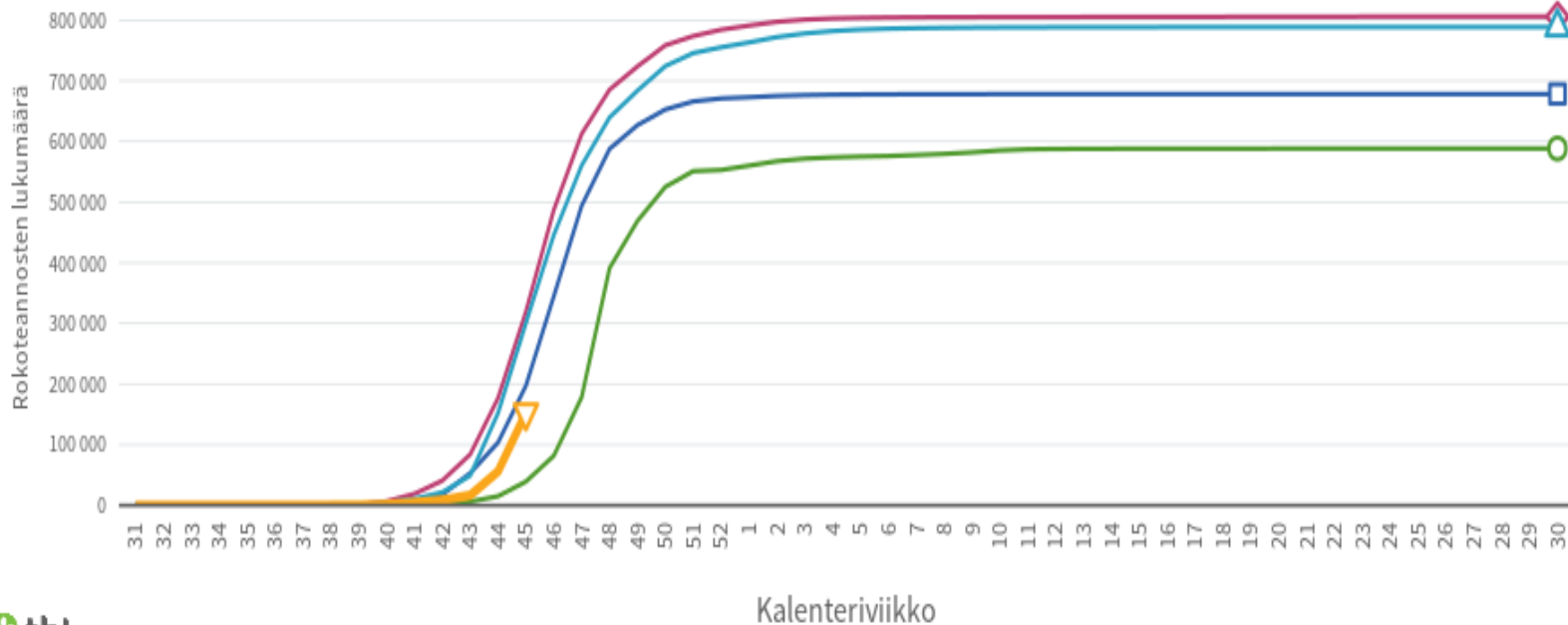

Rokotusten toteutumisen seuraaminen

65 vuotta täyttäneille kirjatut influenssarokoteannokset

Tiedot päivitetty: 2023-11-17

Kausi ○ 2019-2020 □ 2020-2021 ◇ 2021-2022 ▲ 2022-2023 ▼ 2023-2024

- Tiedonsiirroissa useita ongelmia, THL ei ole pystynyt tuottamaan ajantasaista, luotettavaa tietoa influenssa- ja koronarokotuksista
- Tilannetta pyritään korjaamaan yhteisvoimin:
 - Avohilmoitiedonsiirto-, tiedonhallinta- ja rokotusrekisteriväki / THL
 - Hyvinvointialueiden pääkäyttäjät
 - Potilastietojärjestelmätoimittajat

Rokotusohjelma
tarjoaa laajan
suojan – edullisesti

Rokotuksista hyötyy
yksilön lisäksi koko
yhteiskunta

Rokotukset ovat
lapsen oikeus

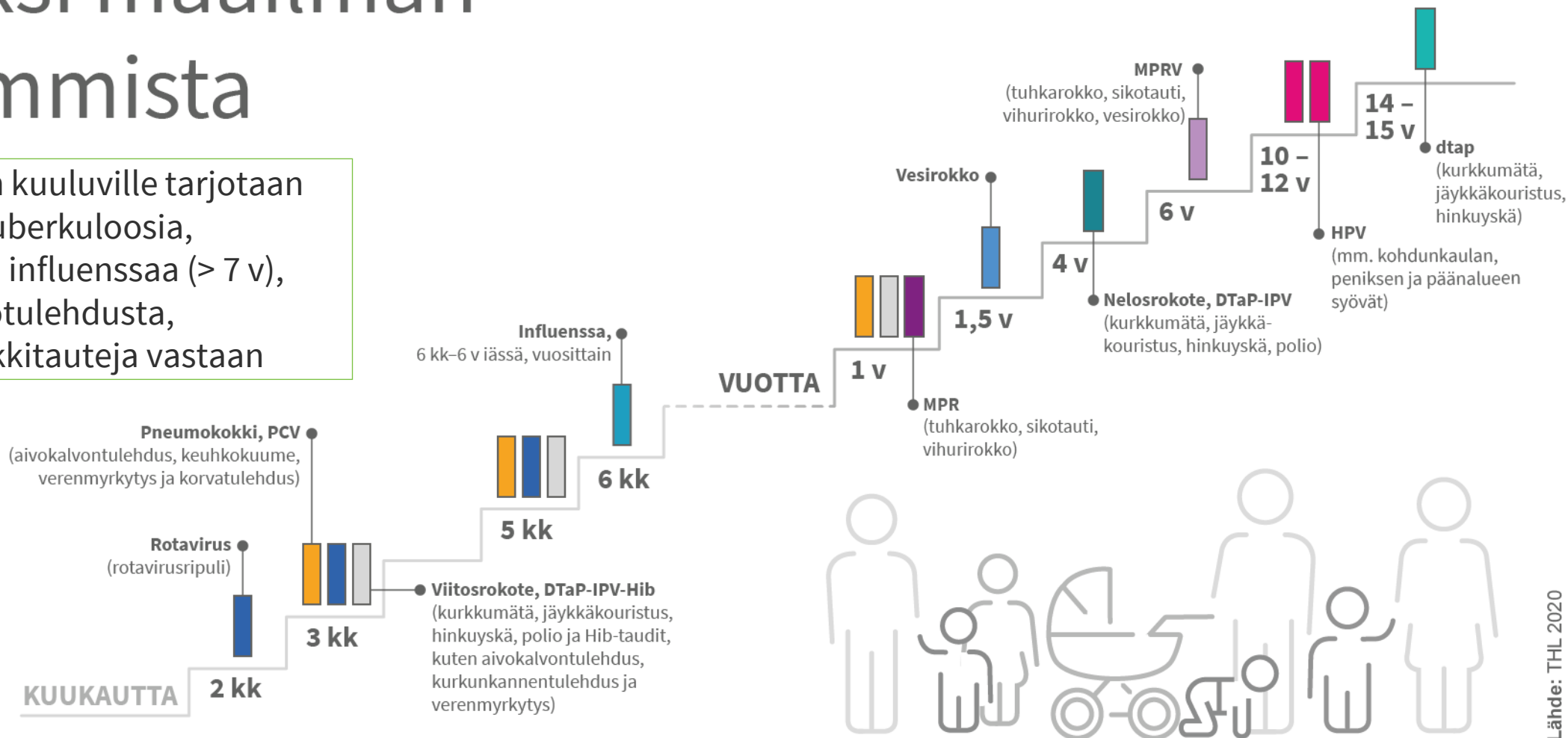

Ajankohtaisia asioita ja tutkimustietoa rokotusohjelmasta

Lasten ja nuorten rokotusohjelma

on yksi maailman laajimmista

Riskiryhmiin kuuluville tarjotaan lisäsuojaa tuberkuloosia, hepatiitteja, influenssaa (> 7 v), puutiaisaivotulehdusta, meningokokkitauteja vastaan

Kun lasten vanhemmat/huoltajat ovat eri mieltä lapsen rokotuksista

- Pikkulapsen vanhemmilla oli yhteishuoltajuus. Isä ei halunnut lapselleen rokotuksia.
 - Isän mielestä lapsi voitaisiin rokottaa aikaisintaan kolmen vuoden iässä, mutta silloinkin rokotteiden sisällöstä ja turvallisuudesta pitäisi keskustella rokotekriittisen lääkärin kanssa
 - Isä vastusti ankarasti sitä, että lapsi rokotettaisiin julkisen terveydenhuollon toimesta ja että lapselle annettaisiin ”uuden teknologian mukaisia rokotteita”
 - Vastauksessaan isä kertoi, että ei luota Suomen julkiseen terveydenhuoltojärjestelmään eikä viranomaisiin, kuten Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseen (THL)
 - Äiti kertoi myös esimerkiksi antibioottihoidoista oli ollut eripuraa ja että isällä oli yleisesti kriittinen kanta länsimaista lääketiedettä kohtaan
- Äiti vaati oikeudessa, että saa yksin päättää lapsen terveysasioista, kuten rokotuksista ja lääkityksistä

Oikeusistuimen päätös vanhempien ollessa eri mieltä lapsen rokotuksista 2023

- Isän kriittinen ja analyttinen punninta osoitti oikeuden mukaan osaltaan kiitettävää vastuullisuutta lapsen huollosta. Isän näkemykset poikkesivat kuitenkin liikaa yleisesti hyväksytyistä hoitokäytännöistä.
- Oikeus ei vakuuttunut, että vanhemmat kykenisivät jatkossa päättämään lapsen terveysasioista ”riittävällä sujuvuudella ja nopeudella siten, että lapsen hyvä hoito tulisi laissa edellytetyin tavoin turvatuksi”
- Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden päätöksen mukaan lapsen terveys on omiaan vaarantumaan ilman kansallisen rokotusohjelman rokotteita
- **Käräjäoikeus katsoi, että lapsen etu turvataan parhaiten niin, että lapsen äiti päättää jatkossa kaikista lapsen terveysasioista. Isä valitti hovioikeuteen, joka ei ottanut asiaa käsittelyyn, joten käräjäoikeuden päätös jää voimaan.**

Rokotusohjelman rokotteet hankitaan edullisesti

- Suomessa kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluvien rokotteiden hankintahinta on ollut edullinen verrattuna muihin Euroopan maihin
- Suomessa ja suurimmassa osassa Euroopan maita rokotteet rahoitetaan verovaroilla ja hankitaan keskitetysti
- Vastikään julkaistun tutkimuksen mukaan rokotteiden hankintahinnat olivat alemmat kuin niissä maissa, joissa rokotteet rahoitetaan sairausvakuutusjärjestelmästä
- **Heini Salo**, ym. [Prices of paediatric vaccines in European vaccination programmes](#). Vaccine: X 2023.

Rokotusohjelma perustuu tutkimustietoon

- Suomen kansallinen rokotusohjelma perustuu tutkimustietoon
- Perustuu tieteelliseen näyttöön ja asiantuntijoiden yhdessä määrittelemiin kriteereihin
- Rokotusohjelman seuranta yhdistää monitieteellistä tutkimustietoa
- Rokotusten vaikuttavuutta seurataan: hyödyt ja rokotusten turvallisuus
- Työkaluina tartuntatautimallinnus ja taloudelliset arviointitutkimukset sekä immunologinen seuranta

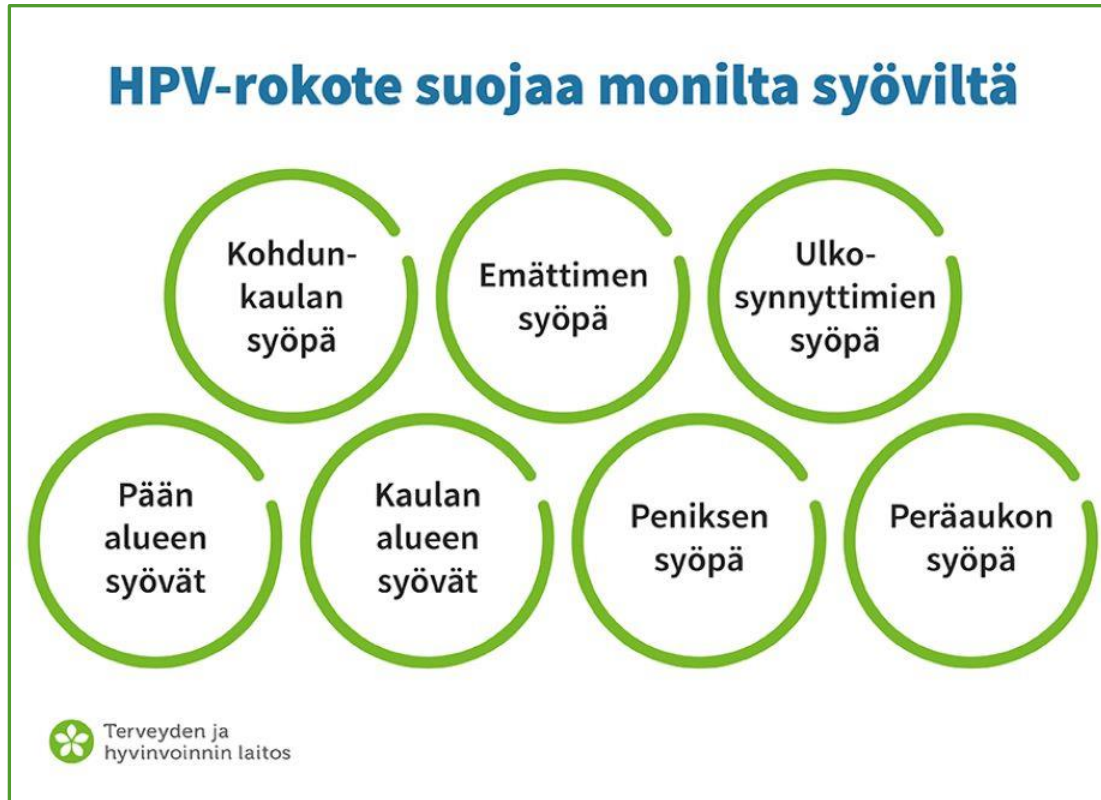
- **Salo H.** ym. [Suomen kansallinen rokotusohjelma perustuu tutkimustietoon.](#) Duodecim 2023;139(13):1119-26

HPV-rokotusta
tarjotaan
ilmaiseksi
kaikille lapsille
ja nuorille

Kenelle HPV-rokote osana rokotusohjelmaa?

HPV-rokotus suojaa useilta eri syöviltä

- THL on uutisoinut mm. [HPV-rokotuksilla voidaan hävittää papilloomavirustyyppi 16 kokonaan, jos kattavuus on korkea](#)
- Uutta tietoa HPV-rokotteen tehokkuudesta: vaarallisimmat virustyyppit häviävät, syöpäseulontoja voisi harventaa <https://yle.fi/a/74-20059299>
- THL:n verkkosivuilla:
 - [Papilloomavirusten aiheuttamat syövät ja HPV-rokotusten hyödyt](#)
 - Erikielillä tehtyjä materiaaleja kouluterveydenhuollon avuksi

Kenelle HPV-rokote annetaan?

- **Kaikki nuoret saavat** kansallisen rokotusohjelman maksuttoman HPV-rokotteen **5.-6. luokalla**
- Oikeus saada rokote koskee kaikkia nuoria, myös niitä, jotka eivät ole kouluterveydenhuollon palvelujen piirissä
- On tärkeä saada rokotus riittävän ajoissa, rokotusten toteutumisen painopiste sen vuoksi 10-12-vuotiaissa

HPV-rokotussarjan voi aloittaa yläkoulussa ja myös lukio- tai ammattiopistoikäiselle

- HPV-rokotukset voi antaa myös
 - Peruskoulun 7.-9. luokkalaisille
 - TUVVA-koulutuksessa oleville
 - TELMA-koulutuksessa oleville
- **Rokotussarjan voi aloittaa myös lukiossa ja ammattiopistossa**
- Näin kaikilla lapsilla ja nuorilla on yhdenvertainen mahdollisuus saada rokotussuoja papilloomavirusten aiheuttamia syöpiä vastaan

Suojaa vakavia
pneumokokkitauteja
vastaan tarjotaan
pikkulasten lisäksi
myös tiettyihin
riskiryhmiin
kuuluville

Pneumokokkirokotusten riskiryhmät

Vakaville pneumokokkitaudeille alttiille tarjotaan pneumokokkikonjugaatti- eli PCV-rokotusta osana rokotusohjelmaa

- Kantasolusiirteen saaneet
- Alle 75-vuotiaan vakavasti munuaissairaat
- 65–84-vuotiaat COPD- ja astmapotilaat
- Alle 75-vuotiaat voimakkaasti immuunipuutteiset

- **Rokotus vain, jos ei ole aiemmin saanut PCV-rokotusta**
- On hyvä huomioida, että pneumokokkipolysakkaridi- eli PPV-rokotusta suositellaan / tarvitaan hyvin harvoin antamaan lisäsuoja

Pneumokokkirokotuksilla aikaan saatua

- Pikkulasten PCV-rokotuksilla (Synflorix, 10-valenttinen), on saatu hävitettyä rokotteen kattamien serotyyppien aiheuttamat vakavat taudit, myös muista ikäryhmistä
- Nielukantajuutta on siis saatu vähennettyä ja saadaan aikaan laumasuojaa
- Korvautumisilmiö on voimakkaampi ikääntyneillä kuin nuoremmilla ikäryhmillä
 - Sen merkitys riippuu siitä, minkälaisilla serotyypeillä korvautumista tapahtuu
 - Kaikki serotyypit eivät aiheuta yhtä hanakasti tauteja / vakavia tauteja

Rokotusohjelman ulkopuoliset pneumokokkrokotukset

- THL ei anna suosituksia siitä, mitä valmisteita rokotusohjelman ulkopuolisiin rokotuksiin käytetään
- On tilanteita, joissa rokotusta suositellaan, mutta se ei kuulu rokotusohjelmaan
 - Suositus on, että hoitava yksikkö kustantaa rokotuksen, jotta potilaat/rokotettavat olisivat yhdenvertaisessa asemassa riippumatta siitä, missä hän asuu. Tähän tarvitaan myös yhtenäisiä suosituksia.
 - Verrattuna perustautiin ja hoitoon, rokotteen ja rokotuksen kulu on minimaalinen
 - Tarvitaan yhteistyötä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kesken, jotta rokotukset toteutuvat sujuvasti

Suoja
jäykkäkouristusta
vastaan on
tarpeen kaiken
ikäisille

Jäykkäkouristussuojan tehostaminen

Oletko 25-, 45- tai 65-vuotias?

Hae maksuton jäykkäkouristusrokote terveyskeskuksesta.

Lapset

Rokotukset
neuvolassa ja
koulussa

25

45

65

Jäykkäkouristus-
kurkkumätä-
hinkuyskärökote

Jäykkäkouristus-
kurkkumätärökote

65+

Rokotukset
10 vuoden
välein

Aikuisten jäykkäkouristussuojan tehostaminen

- **25-vuotiaalle** annetaan **dtap-rokote**
- **45- ja 65-vuotiaille** annetaan **dT-rokote**
- **Yli 65-vuotiaille** annetaan **dT-rokote 10 vuoden välein**
- **Tapaturmatilanteissa**
 - Korkean tetanusriskihaavan yhteydessä annetaan tehoste ja harkitaan myös tetanusimmunoglobuliinin tarve, jos edellisestä rokotuksesta on **yli 10 vuotta**
 - Pikkulapsilla omat ohjeet siitä, tarvitseeko tehostetta vai ei
 - Nuorelle kannattaa antaa mieluummin dtap-rokote, näin samalla tehostuu hinkuyskä

Jäykkäkouristus

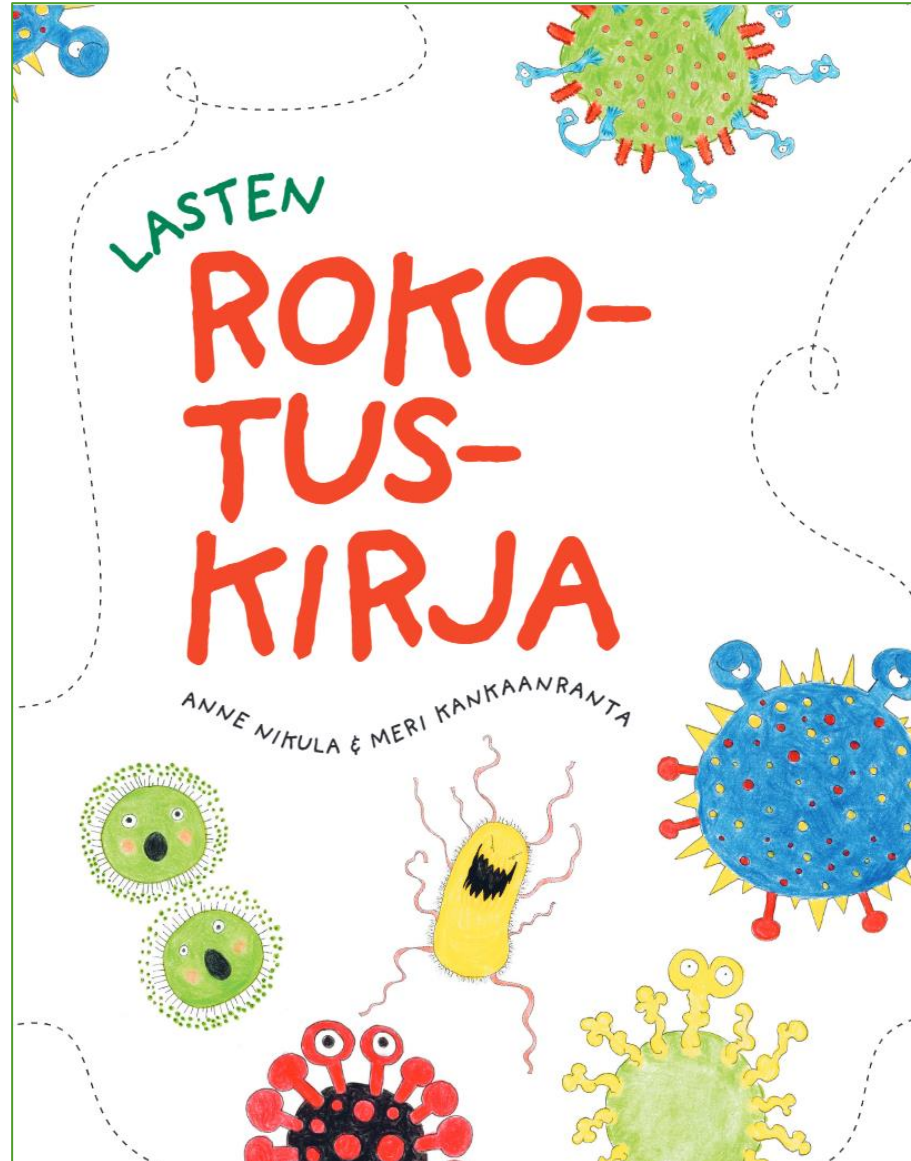
- suuren tartuntariskin tilanteet

- Haava tai palovamma, joka vaatii kirurgista korjausta tai jossa on merkittävästi kuollutta kudosta
- Haava, jossa on vierasesine
- Likainen pistohaava, erityisesti mullalla, ulosteella tai hiekalla tahriintunut
- Haava, joka on tulehtunut
- Avomurtuma
- Paleltuma
- Puremahaava

Haavan puhdistus ja tarvittaessa kuolleen kudoksen poisto

Arvioidaan immunoglobuliinin tarve
Arvioidaan rokotustarve

Kiitos!

Lasten rokotuskirja
loikkasi kirjastoihin

3-7 v ja vanhemmille
suunnattu tietokirja

Rokotusaiheiset laulut
löytyvät etuaukeaman
QR-koodilla

Soveltuu myös
varhaiskasvatukseen